

STATUL ROMÂN MODERN: DE LA PROIECT POLITIC LA REALIZAREA ROMÂNIEI MARI (SECOLELE XVIII- XX)

Subiectul I (30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

- A. ” După ce a fost proclamată de foruri înalte ale națiunii și consacrată prin brave fapte de arme, independența României s-a văzut confruntată cu severe condiționări externe. Într-un decurs de un an și ceva, România a resimțit serios implicațiile unor schimbări de formă și de conținut în abordarea de marile puteri a diverselor probleme de pe agenda internațională. România s-a simțit serios nedreptățită la momentul armistițiului și cel al tratatului de la San-Stefano, când Rusia, încălcându-și angajamentele luate prin Convenția din 4 aprilie 1877 de la București, a ținut să-i revină sudul Basarabiei, oferind României spre compensație, Dobrogea (...). Impusă de factori externi la puterea unor clauze de tratat de pace, soluționarea de către partea română a condițiilor recunoașterii independenței se anunța, din start, ca un tensionat test de suveranitate.”

(Acad. Dan Berindei , *Istoria românilor*, vol.VII)

- B. ” Consiliul de Coroană (21 iulie 1914) de la București a decis ca România să rămână neutră. Oficial, poziția era motivată de același argument, invocat și de Italia: Austro-Ungaria avusese inițiativa declarării războiului, nefiind victima unui atac neprovocat (...). Partizanii Antantei, de fapt al desăvârșirii unității naționale, argumentau că România nu putea rata prilejul oferit de marele război pentru a recupera teritoriile locuite de români și stăpânite de Austro-Ungaria; indiferent de deznodământul conflictului, faptul că România își va fi prezentat revendicările teritoriale și va fi căpătat recunoașterea marilor puteri ca Anglia, Franța și Rusia avea o mare însemnătate pentru viitorul neamului.

Timp de doi ani (1914-1916), Brătianu a pregătit intrarea în război a României, preocupat ca satisfacerea revendicărilor ei să facă obiectul angajamentului ferm al Aliatilor, iar situația de pe fronturi să permită României o cât mai mare economie de sânge”

(Florin Constantiniu , *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un conducător politic, precizat în sursa **B** **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la importanța Consiliului de Coroană **2 puncte**
- 3 . Numiți două spații istorice , precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care arată că România primește spre compensație teritoriul Dobrogei **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa **A**, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*) **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni întreprinse în plan intern pentru consolidarea statului român modern în a doua jumătate a secolului al XIX-lea **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între tratatele de la San Stefano (1878) și Berlin (1878) **4 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

” De-a lungul a aproximativ 70 de ani, au fost îndeplinite obiectivele stabilite de revoluția de la 1848: Unirea Principatelor, Independența, Marea Unire, eliberarea și împrăștierea țărănimii, dezvoltarea comerțului și a industriei, înființarea Băncii Naționale (1880), votul universal (1918), fapt ce a dus la o mai mare democratizare a societății românești.

Marea Unire din 1918 realizată la Alba-Iulia, a condus la creșteri însemnate: de la aproximativ 137.000 kilometri pătrați, suprafața țării a sporit la 295.000 kilometri pătrați, iar populația s-a mărit de la 15.540.000 locuitori în 1920 la peste 18.000.000 locuitori (recensământul din 1930), ajungând la circa 20.000.000 locuitori în 1939. Suprafața arabilă a crescut de la 6.650.000 hectare la 14.000.000 hectare, iar cea acoperită de păduri , de la 2.500.000 hectare la 7.300.000 hectare. Forța industriei a crescut cu 235%, au sporit

considerabil resursele de materii prime și energie, lungimea căilor de transport etc. România era a zecea țară din Europa (din cele 28) în ceea ce privește întinderea teritoriului și a opta după numărul de locuitori, devenind astfel o țară mijlocie pe continent.

Până a se ajunge la punerea în valoare a noului potențial, România a fost confruntată cu mari greutăți, ca urmare a efortului de război și exploatarea economică din teritoriile ocupate de inamic; evacuarea tezaurului public, de asemenea, avută în vedere. La toate aceste greutăți, s-au adăugat cele izvorâte din însuși procesul de consolidare a Marii Uniri, de realizare a unificării administrative, economice, politico-sociale și spirituale (...). Fiecare provincie care s-a unit cu România în 1918 avusese de suferit influențe specifice, venind din diferite direcții, cunoscuse particularități care au izvorât din modul de exprimare al fiecărei stăpâniri străine. Presiunile exercitate de acele stăpâniri nu au reușit să modifice esența specifică a neamului nostru și nici să îl disloce(...).”.

(Dan Berindei – *Istoria românilor*, vol.VII)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Menționați orașul în care a avut loc Marea Unire în 1918 **2 puncte**
2. Precizați secolul în care s-a realizat idealul unității naționale **2 puncte**
3. Menționați anul adoptării votului universal și o consecință a adoptării acestuia pentru România Mare, la care se referă sursa dată **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la greutățile întâmpinate în realizarea României Mari **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la transformările teritoriale și economice înregistrate de România după 1918, susținând-l cu două informații selectate din text **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia realizarea României Mari a fost favorizată și de politica de alianțe dusă de statul român la începutul secolului al XX-lea (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) **4 puncte**

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre *Evoluția statului român de la proiect politic la realizarea statului modern român*, având în vedere:

- prezentarea a două proiecte politice românești/ memorii boierești de la sfârșitul secolului al XVIII-lea;
- menționarea a trei proiecte politice/ memorii boierești din prima jumătate a secolului al XIX-lea ;
- indicarea datei constituirii statului modern român;
- prezentarea a trei măsuri legislative adoptate în timpul domniei lui A.I. Cuza;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța constituirii statului modern român și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă. Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice

(coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Se acordă **10 puncte** din oficiu.

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Subiectul I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru indicarea conducătorului politic
2. **2 puncte** pentru selectarea din text a unei informații referitoare la Consiliul de Coroană
3. câte **3 puncte** pentru indicarea celor două țări, la care se referă atât sursa A, cât și sursa B (**2x3 puncte = 6 puncte**)
4. **3 puncte** pentru scrierea pe foaia de examen a literei **A** corespunzătoare sursei care se referă la primirea Dobrogei
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
6. câte **3 puncte** pentru prezentarea oricăror două acțiuni desfășurate pe plan intern din a doua jumătate a secolului al XIX-lea (**2x3 puncte = 6 puncte**)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între tratatele de la San Stefano și Berlin

Subiectul al II-lea

1. **2 puncte** pentru indicarea orașului Marii Uniri din 1918
2. **2 puncte** pentru precizarea secolului
3. **3 puncte** pentru menționarea anului adoptării votului universal și **3 puncte** pentru selectarea din sursa dată a importanței adoptării votului universal pentru România Mare (**3x2 puncte = 6 puncte**)
4. câte **3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a două informații referitoare la greutățile ivite în realizarea statului național unitar român (**2x3 puncte = 6 puncte**)
5. **4 puncte** pentru formularea pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitoare la transformările teritoriale și economice de după 1918;
câte **3 puncte** pentru selectarea din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat (**2x3 puncte = 6 puncte**)
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date prin prezentarea oricărui fapt istoric relevant și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc*) și concluzia (*așadar, ca urmare etc*)

Subiectul al III-lea

Informația istorică – 24 de puncte distribuită astfel:

- câte **2 puncte** pentru prezentarea celor două proiecte politice de la sfârșitul secolului al XVIII-lea; (**2x2 puncte = 4 puncte**)
- câte **1 punct** pentru indicarea oricăror trei proiecte politice din prima jumătate a secolului al XIX-lea; (**3x1punct = 3 puncte**)
- **1 punct** pentru indicarea datei unirii Principatelor Române
- câte **4 puncte** pentru prezentarea oricăror trei măsuri legislative inițiate în timpul lui A.I.Cuza ; (**3 x 4 puncte= 12 puncte**)
- **4 puncte** pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că*) și concluzia (*așadar, ca urmare etc*).

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
- 1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat

- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere – cuprins – concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**